

UIT DE HISTORIE VAN KOEDIJK

door J.P. Geus

XIII. Was- spoel- en drinkwater.

Waterleiding was in vroeger dagen in het dorp niet bekend. In de behoefte aan drink- en waswater werd voorzien door het regenwater dat, via het dak van het huis en de dakgoten, in regenwaterputten werd opgevangen.

Door in een vergaarbak onder de goot wat grind te doen werd het water nog wel enigszins gefilterd maar het was toch de met vogeldrek e.d. verontreinigde daken en goten gepasseerd.

Vooraf het water van rietendaken had een geelbruine kleur en smaakte nu niet bepaald lekker.

Er waren ook wel- of nortonpompen, waar het water via buizen uit de diepere ondergrond naar boven kwam. Dit water was veel beter en minder verontreinigd.

Voor het wassen en spoelen van kleding en melkgerei werd meestal gebruik gemaakt van slootwater. Zelfs potten en pannen werden hier soms mee schoon (?) gemaakt.

Zij die Koedijk voor de herverkaveling gekend hebben weten dat er achter langs het dorp een vaarsloot liep. Tot omstreeks 1950 stond er op ieder erf aan de slootkant een "plee*", waardoor alle menselijke ontlasting direkt in het water van deze vaarsloot terecht kwam. Men was hieraan gewend en vond het niet uitgesproken hinderlijk. Het was nu eenmaal zo.

In het Gemeente Verslag van 1870, dat door het gemeentebestuur werd uitgebracht aan de provincie, werd vermeld:

"Aan de oostzijde van het dorp bevindt zich een rein en helder water. De secreten bevinden zich hier allen aan het laatst genoemde vaarwater, terwijl de goten en riolen, zo van particuliere als openbare gebouwen, alle zich daarin ontlasten."

Ook in tijden van droogte was er vaak gebrek aan goed drinkwater. Op 6 juni 1893 komt in de gemeenteraad het drinkwater bij de school ter sprake. Het is zo slecht dat besloten wordt, dat de veldwachter voorlopig alle morgens vers wat er zal halen uit de nortonpomp van de Kaasfabriek op het noordeinde. (De veldwachter was overal goed voor.)

In september 1894 is er met wethouder van Schoorl gesproken over de aanleg van een waterleiding naar de Langedijk. Koedijk kan hierbij ook worden aangesloten, maar met het oog op de grote kosten wordt hierop niet verder ingegaan.

In juli 1902 is er bij de school weer slecht drinkwater. Besloten wordt de bak schoon te maken en de bomen te snoeien die over de dakgoten hangen.

In juni 1908 zijn er weer klachten dat het drinkwater bij school niet goed en niet voldoende is. Het gemeentebestuur gaat op onderzoek uit. Ze vinden het water wel goed, maar de hoeveelheid te weinig, doch wegens de droge weersomstandigheden is daar niets aan te doen.

In augustus 1908 komt er provinciale bemoeienis. Er moet een plaatselijke regeling komen en het reinigen van melkgereedschap met slootwater moet worden verboden. Het is echter de vraag of er altijd genoeg regen- en welwater is. Toch is het nodig om een verordening te maken, want velen maken nog steeds het eetgereedschap schoon in de sloten.

In september 1914 zijn er weer enkele gevallen van typhus en op voorstel van de gemeentegeneesheer wil men het gebruik van slootwater tegen gaan. Slootwater werd nog steeds gebruikt voor het reinigen van vaatwerk enz. en voor de bereiding van brooddeeg. Dokter Bennik geeft de voorkeur aan kanaalwater, doch liefst norton- of regenwater.

September 1915. De achtersloot, met verschrikkelijke vervuiling en ondragelijke stank, wordt toch nog steeds voor het uitspoelen en schoonmaken van vaatwerk gebruikt.

Op 29 mei 1923 besluit de gemeenteraad tot aansluiting bij het waterleidingbedrijf en in de zomer van 1924 wordt met de werkzaamheden begonnen. Vanaf dat jaar behoren schaarste en gebrek aan goed drinkwater tot het verleden. (Bovenstaande gegevens zijn afkomstig uit de gemeenteraadsnotulen van Koedijk)